

Metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

[1]

Koszty i dochody systemu oraz propozycja stawek w różnych metodach.

Przyjęta przez Radę Miejską w Koszalinie Uchwała nr XII/234/2019 z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ustalenia stawki tej opłaty, jest sprzeczna ze stanowiskiem Regionalnej Izby Obrachunkowej, która stwierdziła, że nie można różnicować metody od gospodarstwa domowego w zależności od powierzchni zajmowanego lokalu mieszkalnego, a taka metoda funkcjonuje w Koszalinie.

Ponadto po dwukrotnym przetargu nieograniczonym zaoferowana cena przez oferenta, który był jedynym oferentem, jest znacznie wyższa od ceny szacowanej przez miasto i dotychczasowych kosztów tej usługi. Aby zapewnić mieszkańcom usługę odbioru i zagospodarowania odpadów niezbędne jest zabezpieczenie odpowiednich środków w budżecie miasta. Oznacza to konieczność podwyższenia stawki tzw. opłaty śmieciowej dla mieszkańców. Obowiązek ten wynika bezpośrednio z ustawy, która nakazuje aby dochody i koszty gospodarki odpadami bilansowały się w budżecie miasta.

Co składa się na stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Zgodnie art. 6. ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- Odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- Tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- Obsługi administracyjnej tego systemu,
- Edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

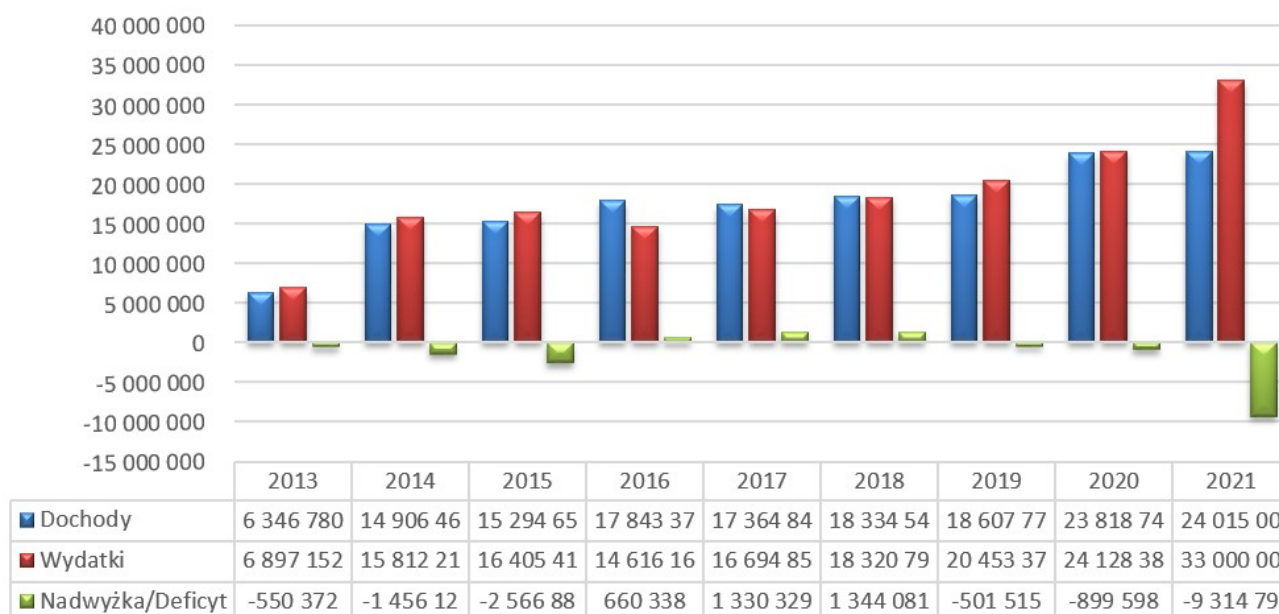
Ponad powyższy katalog ustawodawca wskazał możliwość pokrycia z pobieranych opłat następujących kosztów:

- Wyposażenia nieruchomości w pojemniki lub worki do zbierania odpadów komunalnych

oraz koszty utrzymywania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym,

- Usunięcia odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania.

Dochody i wydatki w systemie gospodarki odpadami

Kwota wydatków szacowanych na 2021 rok wynika ze złożonej w postępowaniu przetargowym oferty oraz kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które zgodnie z zapisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach obejmują koszty:

- 1) odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- 2) tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 3) obsługi administracyjnej tego systemu;
- 4) edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Zgodnie z zapisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach do określenia wysokości opłaty wyróżnia się następujące metody:

1. Art. 6j ust. 1 pkt 1 - liczba mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość:

ZALETY	WADY
Każdy mieszkaniec ponosi opłatę w równej wysokości.	Nie ma prawnej możliwości weryfikacji ile osób zamieszkuje daną nieruchomość. Dlatego trudno będzie prawidłowo oszacować wysokość opłaty na jednego mieszkańca, bo może zaistnieć sytuacja, że część mieszkańców nie ujawni się w deklaracjach powodując, że inni mieszkańcy będą obciążeni kosztami za nich. Oznacza to także powstawanie deficytu z dochodu z opłat „śmieciowych”.

Metoda powszechnie zrozumiała i odbierana jako sprawiedliwa.	Metoda jest trudna z powodu ciągłych bieżących migracji mieszkańców, co ma związek z koniecznością składania przez nich wielokrotnych korekt deklaracji w urzędzie. Jest to uciążliwe zarówno dla zarządców jak i właścicieli budynków jednorodzinnych.
	Właściciele nieruchomości deklarują ilość osób na danej nieruchomości. Brak jest mechanizmu weryfikacji. Budzi to sprzeciw mieszkańców, którzy rzetelnie deklarują ilość osób i spodziewają się czynności podejmowanych przez odpowiednie służby podczas gdy, ani urzędnicy, ani policja nie mają uprawnień, aby sprawdzić ile osób zamieszkuje w danym lokalu/domu.
	Metoda najbardziej pracochłonna dla Zarządców. Zwiększone koszty obsługi administracyjnej.
	Metoda ta jest niekorzystna dla gospodarstw wieloosobowych – wysokie miesięczne opłaty.
	Unikanie tzw. opłaty śmieciowej przez mieszkańców doprowadza do braku meldowania się w lokalach, tym samym miasta wyludniają się w sposób fikcyjny niemniej w statystykach ma to swoje odzwierciedlenie.

Poniżej przedstawiona została symulacja spadku ilości osób zgłoszonych w deklaracjach przy wyborze metody od ilość osób. Dane wg deklaracji mieszkańców na przykładzie jednego z miast, w którym obowiązuje metoda od ilości osób.

Przy wyborze metody opłaty od liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość zgodnie z szacunkami wynosiłaby:

METODA	ZABUDOWA	Stawka
		[zł]

OD OSOBY [zł/osoba]	Jednorodzinna	26,51
	Wielorodzinna	
POWIERZCHNIA [zł/m ²]	Użytkowa	1,20

Przy założeniu, że mamy 95 000 m² działalności przy ustaleniu stawki na poziomie około 1,20 zł dochód z części użytkowej w zabudowie mieszanej wyniósłby: 95 000 zł x 1,20 zł x 12 miesięcy – 1 368 000 zł.

$$31\,632\,000,00 / 99\,423 / 12 = 26,51 \text{ zł/m-c/osobę}$$

Przychód do uzyskania z części mieszkalnej / ilości mieszkańców / ilości miesięcy = miesięczna stawka na osobę.

2. Art. 6j ust. 1 pkt 2 - od ilości zużytej wody z danej nieruchomości:

ZALETY	WADY
Łatwy sposób ustalenia wysokości opłaty na podstawie ilości zużytej wody.	Brak opomiarowania nieruchomości korzystających z własnych ujęć.
Metoda odzwierciedla ilość zamieszkujących osób, jednak opłata nie wzrasta wprost proporcjonalnie z ilością osób, co jest przewagą w stosunku do metody od ilości zamieszkałych osób, np. w przypadku metody od osoby dwie osoby poniosłyby opłatę: 27,66 x 2 = 55,32 zł. natomiast jeżeli dwie osoby zużyłyby 6 m ³ wody to opłata dla tych samych dwóch osób wyniosłaby 52,20 zł.	Konieczność corocznego składania deklaracji przez zarządców i mieszkańców w związku z rozliczeniem zużycia wody za pełny rok.
Odczyt licznika powoduje brak możliwości stosowania nadużyć ze strony mieszkańców.	Oparcie systemu obliczania opłaty za gospodarowanie odpadami na zmiennych danych zużycia wody.
Wszyscy mieszkańcy faktycznie przebywający na terenie gminy będą objęci opłatą, a nie tylko zadeklarowani. Dzięki temu koszty systemu gospodarki odpadami będą prawidłowo skalkulowane, a w konsekwencji „jedni nie będą płacić za drugich”.	
Zarządca nieruchomości będzie miał obowiązek złożenia deklaracji raz w roku (co 12 miesięcy). Zmiana deklaracji może wystąpić częściej, ale to zarządca decyduje czy będzie dokonywał aktualizacji przy każdej zmianie w lokalu czy na podstawie danych z faktury o zużyciu wody.	

W przypadku gdy lokal stanie się niezamieszkały, w konsekwencji zmieni się średniomiesięczne zużycie wody, wówczas mieszkaniec, który zamieszkiwał ten lokal poniesie niższą opłatę w kolejnym cyklu rozliczeniowym. Jednakże to zarządca decyduje kiedy dokona aktualizacji deklaracji.	
Jeśli zarządca otrzymuje faktury zaliczkowe za zużycie wody raz na kwartał, a co pół roku zaliczki są rozliczane według faktycznego zużycia wody, zarządca decyduje w jaki sposób dokona rozliczenia na podstawie dostępnych danych. Warunkiem koniecznym jest żeby złożył dla tej nieruchomości przynajmniej 1 deklarację w ciągu 12 m-cy.	

Przy wyborze metody opłaty od ilości zużytej wody z danej nieruchomości zgodnie z szacunkami stawka za 1 m³ zużytej wody wynosiłaby:

METODA	ZABUDOWA	Stawka
		[zł]
WODA [zł/m ³]	Jednorodzinna	8,70
	Wielorodzinna	
	Użytkowa	

Ilość zużytej wody przez gospodarstwa domowe w Koszalinie w roku 2020 zgodnie z danymi MWiK wynosi:

3 943 592 m³/rok, czyli średnie zużycie na 1 miesiąc **328 632,67**.

Wg danych na dzień **30.06.2020 r** - w gminie zameldowanych było **100 933** mieszkańców, jeśli dokonamy obliczenia średniego zużycia ilości wody przez 1 mieszkańca to wynosi ono **3,26** m³/osobę/miesiąc.

Wg danych na dzień 22.12.2020 r - w gminie zameldowanych było **99 423** mieszkańców, jeśli dokonamy obliczenia średniego zużycia ilości wody przez 1 mieszkańca to wynosi ono **3,31** m³/osobę/miesiąc.

Według danych GUS średnie zużycie wody wynosi **3,07** m³.

Do obliczenia stawki przyjęto średnią ilość zużycia wody czyli **3,2** m³.

$$3,2 \times 8,7 \times 99\,423 \times 12 = 33\,215\,235,84 \text{ zł}$$

3. Art. 6j ust. 1 pkt 3 - od powierzchni lokalu mieszkalnego:

ZALETY	WADY
---------------	-------------

Ilość m ² zajmowanych przez budynki mieszkalne w Koszalinie jest weryfikowalna na podstawie podatku od nieruchomości. W związku z czym koszty systemu gospodarki odpadami będą dobrze skalkulowane.	Obciążenie wysokimi opłatami osób samotnych mieszkających w dużych domach/mieszkaniach.
Niewielka zmienność danych, dzięki czemu mieszkańcy/zarządcy praktycznie nie muszą składać do urzędu deklaracji korygującej.	Metoda mało akceptowalna przez mieszkańców, którzy widzą brak związku pomiędzy wysokością opłaty, a wysokością opłaty, którą muszą ponieść niezależnie od ilości wytwarzanych przez siebie odpadów. Szczególnie dotkliwie jest to odczuwalne przez osoby samotnie zamieszkujące na dużych powierzchniach.
Deklaracje składane są rzadko, tylko w przypadku zmiany właściciela, braku zamieszkania.	Konieczność zmiany deklaracji w przypadku czasowego nie zamieszkiwania lokalu.
Łatwe oszacowanie stawki zapewniającej bilansowanie się systemu gospodarki odpadami.	

Przy wyborze metody opłaty od powierzchni lokalu mieszkalnego zgodnie z szacunkami wynosiłaby:

METODA	ZABUDOWA	Stawki
		[zł]
POWIERZCHNIA [zł/m ²]	Jednorodzinna	1,05 (+0,50 + 0,10)
	Wielorodzinna	
	Użytkowa	1,20 + (0,10)

- dla lokali mieszkalnych o powierzchni mniejszej lub równej 70 m²:

1,05 zł od 1 m² powierzchni,

- dla lokali mieszkalnych o powierzchni większej niż 70 m² lub równej 180 m²:

1,05 zł od 1 m² powierzchni do 70 m² włącznie

+ 0,50 zł od 1 m² za każdy m² powierzchni powyżej 70 m² do 180 m²

- dla lokali mieszkalnych o powierzchni większej niż 180 m²:

1,05 zł od 1 m² powierzchni do 70 m² włącznie,

+ 0,50 zł od 1 m² powierzchni za każdy m² powyżej 70 m² ale nie większej jak 180 m²

+ 0,10 zł od 1 m² powierzchni za każdy m² powyżej 180 m²

- dla lokali użytkowych

1,20 zł od 1 m² powierzchni do 70 m² włącznie

+ 0,10 zł od 1 m² powierzchni powyżej 70 m²

4. Art. 6j ust. 2 - od gospodarstwa domowego:

1. Wzrost wartości nieruchomości w wyniku zmiany sposobu użytkowania, przebudowy lub innych okoliczności nie jest powodem do zmiany sposobu opodatkowania nieruchomości, jeżeli wartość ta nie przekroczyła dwukrotnie wartości przed zmianą.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000

Przy wyborze metody opłaty od gospodarstwa domowego zgodnie z szacunkami wynosiłaby:

METODA	ZABUDOWA	Stawki
		[zł]
GOSPODARSTWO [zł]	Jednorodzinna	58,04
	Wielorodzinna	
POWIERZCHNIA [zł/m ²]	Użytkowa	1,20

Obecnie w zabudowie mieszanej objętej systemem jest około 95 000 m² działalności. przy ustaleniu stawki na poziomie około 1,20 zł dochód z części użytkowej w zabudowie mieszanej wyniósłby:

$$95\,000\text{ zł} \times 1,20\text{ zł} \times 12\text{ miesięcy} = 1\,368\,000\text{ zł}$$

$$33\,000\,000 - 1\,368\,000 = 31\,632\,000,00 / 45\,415 / 12 = \mathbf{58,04\,zł/m-c/ gospodarstwo}$$

przychód do uzyskania z części mieszkalnej / ilość
gospodarstw domowych/ ilość miesięcy = miesięczna stawka od gospodarstwa

Powyższe metody można ze sobą łączyć. Niezależnie od wyboru metody, wysokość opłat może zostać zróżnicowana w zależności od: powierzchni lokalu mieszkalnego, liczby mieszkańców zamieszkujących nieruchomość, odbierania odpadów z terenów wiejskich lub miejskich, a także od rodzaju zabudowy. Do tego takie kryteria można łączyć. Przykładem różnicowania stawki w metodzie jest metoda od powierzchni lokalu mieszkalnego, w której określona została stawka 1,05 zł za każdy m² powierzchni dla lokali do 70 m², a dla lokali większych niż 70 m² za każdy dodatkowy m² nalicza się stawkę 0,50 zł.

Przykładem łączenia metod jest zastosowanie metody od gospodarstwa domowego i powierzchni w nieruchomościach mieszanych (czyli takich gdzie w części są mieszkania, a w części lokale użytkowe). Mieszkania płać według metody od gospodarstwa, a lokale użytkowe płać według metody od powierzchni.

Np. w Szczecinie stosowane są różne metody w zabudowie wielorodzinnej i jednorodzinnej. W zabudowie wielorodzinnej zastosowano metody od wody natomiast w zabudowie jednorodzinnej połączono metodę od gospodarstwa domowego oraz wody. Mieszkańcy po przekroczeniu zużycia 6 m³ wody na gospodarstwo domowe muszą rozliczać się według metody gospodarstwa domowego, gdzie stawka wynosi 99,90 zł na gospodarstwo domowe.

Łączenie metod powoduje jednak wprowadzenie zmiennych, które nie są weryfikowalne i tym samym utrudniają prawidłowe szacowanie stawek opłaty i tym samym koszty systemu.

Rada gminy, może zwolnić w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym, proporcjonalnie do zmniejszenia kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z gospodarstw domowych. W Koszalinie szacuje się, że zniżka za posiadanie kompostownika wynosi 13% wysokości stawki niezależnie od zastosowanej metody.

Porównanie metod na przykładach

Metoda	I. Metoda od wody	II. Metoda od osoby	III. Metoda od powierzchni	IV. Metoda od gospodarstwa domowego
STAWKA	8,7 zł/ m ³	26,51 zł/ osoba	1,05 zł od 1 m ² powierzchni do 70 m ² włącznie, + 0,50 zł od 1 m ² powierzchni za każdy m ² powyżej 70 m ² ale nie większej jak 180 m ² + 0,10 zł od 1 m ² powierzchni za każdy m ² powyżej 180 m ²	58,04 zł/gospodarstwo
Przykłady	Przykład 1. Mieszkanie o powierzchni 30 m² zamieszkałe przez 1 osobę			
	3,2 m ³ x 8,7 zł = 27,84 zł/osobę	1 osoba =26,51 zł	30 m ² x 1,05 = 31,50 zł 31,50 zł/osobę	58,04 zł/osobę
	Przykład 2. Mieszkanie o powierzchni 60 m² zamieszkałe przez 1 osobę			
	3,2 m ³ x 8,7 zł = 27,84 zł/osobę	1 osoba =26,51 zł	60 m ² x 1,05 = 63 zł 63 zł/osobę	58,04 zł/osobę
	Przykład 3. Mieszkanie o powierzchni 40 m² zamieszkałe przez 3 osoby			
	9 m ³ x 8,7 zł =78,30 zł 26,10 zł/ osobę	3 osoby = 79,53 zł 1 osoba = 26,51 zł	40 m ² x 1,05 = 42 zł czyli 14 zł/ osobę	58,04 zł czyli 19,35 zł/osobę
	Przykład 3. Mieszkanie o powierzchni 150 m² zamieszkałe przez 3 osoby			
	9 m ³ x 8,7 zł =78,30 zł 26,10 zł/ osobę	3 osoby = 79,53 zł 1 osoba = 26,51 zł	(70 m ² x 1,05 zł) + (80 m ² x 0,05 zł) = 73,50 + 40 = 113,50 zł czyli 37,80 zł/osobę	58,04 zł Czyli 19,35 zł/osobę

- [Więcej aktualności](#) [2]
- [Archiwum](#) [3]

Adres źródłowy: <https://koszalin.pl/pl/news/metody-ustalania-oplaty-za-gospodarowanie-odpadami-komunalnymi>

Odnosiniki

[1] https://koszalin.pl/sites/default/files/field/image/smieci_-_www.jpg

[2] <https://koszalin.pl/pl/aktualnosci>

[3] <https://koszalin.pl/pl/archiwum>